Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 236 (986) ♦ Вівторок 13 грудня 1994 року ♦ Ціна договірна

Спеціальний кореспондент «Голосу України» Анатолій ГОРЛОВ передає з Тирани (телефоном)

НАСТАВ ЧАС ДРУЖИТИ

Встановлення двосторонніх ділових контактів є одним з головних напрямів діяльності української делегації в рамках Генеральної асамблеї ПАЧЕС, яка розпочала роботу 11 грудня в Албанії. Саме тому через кілька годин після прибуття в Тирану Голова Верховної Ради України, голова ПАЧЕС, глава парламентської делегації України Олександр Мороз зустрівся з Головою Національних Зборів Албанії П'єтером Арбнорі.

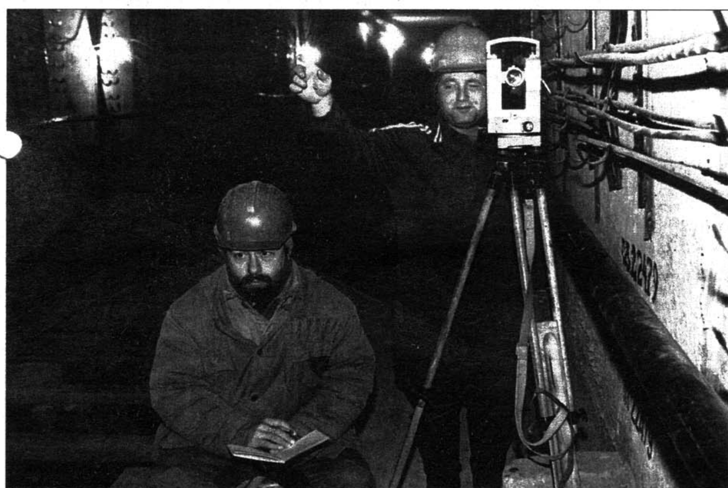
В ході розмови з'ясувалося, що обидві країни однаково заінтересовані в розвитку співробітництва. Албанія має потребу в продукції металургійної, хімічної промисловості, а Україна може її експортувати.

Олександр Мороз підкреслив, що Україна готова також допомагати технікою, матеріалами, робочою силою під час будівництва транспортних магістралей, яких потребує Албанія. Великі перспективи співробітництва в галузі морського сполучення. Вигідне географічне розташування України і Албанії дають їм можливість реально вийти на європейський ринок транспортних послуг.

П'єтер Арбнорі відзначив, що Албанія, обравши шлях реформ, шукає серйозних партнерів. Звичайно, Україна — велика держава, сказав Голова Національних Зборів. Однак Албанія може стати для неї гідним партнером під час торування шляху українськими товарами на ринок Європи. До того ж, Албанія може постачати енергоносії та деякі види сировини.

Інтерес до співробітництва виявився обопільним і актуальним. Мова йшла про створення спільних міжпарламентських комісій, які, з одного боку, розробляли б законодавчі акти, зокрема в інвестиційній галузі, податковій політиці, а з іншого — могли б контролювати і сприяти розвитку двосторонніх ділових зв'язків.

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз звернув увагу на той факт історії, що між нашими народами ніколи не було протистояння. З вини політиків минулого були перервані зв'язки, але зараз настав час дружити в широкому розумінні цього слова. І першим кроком повинно стати відкриття дипломатичних представництв Албанії у Києві і України — у Тирані.

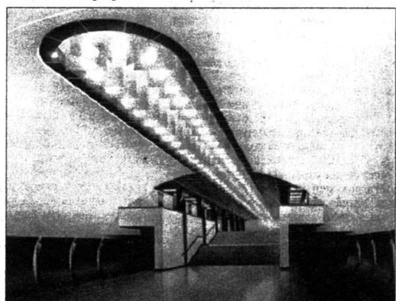

НОВОРІЧНИЙ ПОДАРУНОК

Декілька днів залишилось до того часу, коли експреси Київського метрополітену попрямують до Харківського житлового масиву. Вже закінчується спорудження двох нових станцій — «Позняки» й «Харківська», прокладено колії, завершуються опоряджувальні роботи, монтаж обладнання і комунікацій. І хоча обсяг робіт ще значний, метробудівці обіцяють не порушити традицію — під кінець року порадувати киян новою ділянкою підземних магістралей, як і в попередні роки.

На знімку: маркшейдери Павло Данченко (ліворуч) і Михайло Ткачук у тунелі нової ділянки метрополітену.

Фото Анатолія ПІДДУБНОГО. (Укрінформ).

«Для проведення великої роз'яснювальної роботи»

за версією Останкіно, введено війська до Чечні. Солдати, прапорщики й офіцери ведуть цю роботу, підкреслила телекомпанія минулої неділі ввечері

Танки там також потрібні як засіб «політичного рішення проблем, для запобігання зриву переговорів» і «незастосування насильства проти мирного населення» (всі цитати — із звернення Бориса Єльцина).

Вчорашні ранкові розмови

У київському метро:

— Танки? Нічого нового. Гуляли вони і в Тбілісі, і в Сумгаїті, і у Вільнюсі. Не забули?

— Яке нам діло. То ж територія Росії.

— Воно-то так. Але Чечня до Росії не приєднувалася, а була завойована і приєднана. Десятки років точилася війна.

— Слава Богу, наші діти тепер у своїй армії служать.

(Закінчення на 2-й стор.).

Розпочнемо спочатку, розпочнемо з нуля

Днями Росія і Україна уклали угоду про поділ активів і пасивів колишнього СРСР. Документ підписали в Москві Прем'єр-міністри Віктор Чорномирдін і Віталій Масол. Угода являє собою давно обговорюваний «нульовий варіант», за яким Росія зберігає за собою всі активи колишнього СРСР у обмін на сплату відсотків за українською часткою боргів колишнього Радянського Союзу зарубіжним кредиторам.

Як заявив журналістам після підписання документа Прем'єр-міністр України В. Масол, Україна тепер нікому не винна за колишні радянські борги, але і їй ніхто не винен.

Віце-прем'єр уряду РФ О. Большаков, який брав участь в україно-російських переговорах, повідомив, що найближчим часом буде підписано ще дві угоди про реструктуризацію українського боргу Росії за поставки товарів у розмірі 2,7 мільярда доларів, а також угоду про поділ нерухомості, яка належала колишньому СРСР за кордоном.

Угода про реструктуризацію українських боргів Росії не містить в собі заборгованості української сторони за поставки російського газу.

«Це звичайна кримінальна історія, а не політична провокація»

Так вважають у Міністерстві закордонних справ України з приводу розбійного нападу польського рекету на українських артистів у поїзді «Пшемисль—Щецин»

У ніч з 23 на 24 листопада група польських рекетирів розпочала збирати «данину» з пасажирів поїзда «Пшемисль—Щецин» (причому вибірково — тільки з українців і росіян). Коли справа дійшла до купе, де їхали артисти фольклорного колективу «Козацькі шляхи» з Дніпропетровська, наші земляки відмовилися викладати по сотні «зелененьких» на брата. Та й звідки такі гроші в артистів? Роздратовані рекетири різонули ножем по обличчю спонсора гастролей «Козацьких шляхів» в Польщу Сергія Труша. Та ще й так, що у нього ніс мало не відпав — рукою довелося притримувати. Але артисти змогли постояти за себе: дали відсіч бандитам, а одного навіть затримали до приходу поліцейських на станції Мєхув.

(Закінчення на 2-й стор.).

Банально, але ціни на залізниці знову підвищено

І сталася ця сумна для українських пасажирів подія в суботу, 10 грудня. Згідно з телеграмою в Укрзалізницю першого заступника міністра транспорту Геннадія Железняка, «у зв'язку із підвищенням цін на паливні матеріали». Отже, ціни на проїзд в плацкартних вагонах підвищено в 1,3 раза, в купейних та м'яких — в 1,4, в спальних — удвічі.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Інформація є. Відповідей немає

9 грудня на засіданні Президії Верховної Ради України з-поміж інших особливо виділялася інформація нашого уряду про:

механізм ціноутворення, визначений постановою Кабінету міністрів України № 733, причини зростання роздрібних цін та щодо обґрунтованості закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію і забезпечення паритету цін з промисловими виробами, а також про компенсацію агропромисловому комплексу за продукцію продану державі до підвищення цін;

виплату заробітної плати, а також її індексацію працівникам бюджетної сфери, в тому числі викладачам вищої школи, працівникам освіти, медицини, культури;

хід виконання рішень щодо компенсації сільськогосподарським товаровиробникам витрат на будівництво в 1993—1994 роках закладів соціальної сфери.

Кожна частина такого довгого переліку питань і підпитань заслуговувала на окремий і детальний аналіз та обговорення.

Але спочатку першого віце-прем'єр-міністра Віктора Пинзеника запитали: чи може він пояснити, чому знову у нас склалося напружене становище з газопостачанням, ради чого глава Кабінету поїхав до Москви? Віктор Михайлович відповів: «З усією відповідальністю заявляю, що у нас не було ніяких причин затримати проплату за газ. Гроші для цього є. Причина одна — наша непунктуальність».

У залі зависла тиша. Справді, що говорити про комплекс питань, винесених на обговорення, коли все у нас починається з нафти й газу, і більшість добрих намірів уряду і Верховної Ради зависає через те, що ми не можемо довести розпочате до кінця?

Зрозуміло, важко було Віктору Пинзенику і ще одному віце-прем'єру — Петру Саблуку звітувати за весь уряд. Але ж складність подесятеряється тим, що фактично після останнього засідання Верховної Ради, на якому приймали постанову з проблем села, нічого на краще не змінилося. Адже не випадково після довгої інформації і відповідей на запитання народний депутат Іван Чиж запитав:

—То ви все ж таки скажіть, Вікторе Михайловичу, що дала для економіки України лібералізація цін, яка поставила людей на грань виживання?

І на це запитання мотивованої відповіді не було. Щоправда, перший віце-прем'єр-міністр доповів, що завдяки енергійним діям владних структур України, зокрема уряду і Національного банку, вдалося загальмувати інфляційні процеси і не дати Україні скотитися до гіперінфляції. Повільно, але складається тенденція, за словами Віктора Пинзеника, до зміцнення українського карбованця.

Та сьогодні люди купують тільки продовольчі товари. А промислові через їх дорожнечу й низьку купівельну спроможність населення лежать мертвим вантажем. Яка ж тоді рація їх випускати?

Причиною всьому і, передусім, невпинному зростанню цін є диктат монополістів, які шалено, за словами В. Пинзеника, опираються здешевленню продукції. Недавно викрито спробу закопати в лісі під Києвом 3 тонни ковбасних виробів. Керівникам магазинів, які продають м'ясні вироби дешевше, вдень і вночі сиплються погрози з боку невідомих осіб. Але, як повідомив В. Пинзеник, Президент України підготував укази, якими буде завдано смертельний удар монополістам.

І цілком реалістичним було резюме Голови Верховної Ради Олександра Мороза, що з часу постанови Верховної Ради з цих питань минуло 20 днів, а відповідей з багатьох позицій так і немає. І на сесії суворо спитають саме з тих керівників, які провалили виконання прийнятих рішень.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Є час розбирати рейки і є час їх прокладати

У суботу, напередодні відльоту до Тирани, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз відвідав свій виборчий округ, де взяв участь в урочистому відкритті новозбудованої вітки Південно-Західної залізниці Рокитне—Тараща.

Цікаво, що давня мрія таращанців про власну залізничну колію здійснилася тільки через ... сто років. Розпочате за указом імператора будівництво кілька разів переривали: то перша імперіалістична та революція, то Велика Вітчизняна, то народний контроль, то відомий господарський принцип «у семи нянькок». При цьому напівзбудовану дорогу щоразу розбирали на рейки та шпали місцеві мешканці. І от нарешті будівництво, розпочате знову у 1985 році, завершилося. Поки що колія слугуватиме для вантажних перевезень, а з травня — і для міжміського пасажирського сполучення.

Є час розбирати рейки і є час їх прокладати. Мимоволі напрошується аналогія: так само нелегко прокладаються нині рейки української державності. Цікаво, скільки років потрібно буде, щоб порозумітися всім — гілкам влади, різним управлінським структурам і просто нам з вами, аби почати будувати достойне життя? Коментуючи під час імпровізованого інтерв'ю ситуацію в країні, О.Мороз сказав: уже ні для кого не таємниця, що реформи просуваються надто повільно. Чи не найбільшою мірою через відсутність правової бази економічних перетворень. Цікаво, що того ж дня у пресі було опубліковано листа Леоніда Кучми — відповідь на звернення Олександра Мороза від 29 листопада. Президент, зокрема, пропонував для оптималізації законотворчого процесу та якнайшвидшого порозуміння між «гілками» створити спільну Координаційну раду із законодавчих ініціатив. Олександр Мороз погодився, що така форма співпраці цілком прийнятна і необхідна. Голова ВР повідомив, що у п'ятницю він передав Президентові для узгодження два законопроекти, що мають за мету визначити механізм взаємодії двох владних гілок. Власне, це є два проекти поправок до чинної Конституції, які, в разі їх ухвалення, діятимуть до прийняття нового Основного Закону. На переконання О.Мороза, вони нададуть змогу і Президентові, і Верховній Раді в особі її Президії більш оперативно, узгоджено і плідно працювати над пакетом довгоочікуваних економічних законів.

Ганна РОМАНЦОВА.

ПИТАЄТЕ У МІСТА — СПИТАЙТЕ Й У СЕЛА

У «Голосі України» (№ 234 за 9 грудня) повідомлялося про зібрання у Києві членів асоціації міських Рад України. Обговоривши деякі свої внутрішні питання, «полущоновавши» трохи керівників декотрих міністерств, голови міськрад ретельно готувалися до зустрічі з Президентом України Л.Кучмою, що відбулася наступного дня.

Відкриваючи зустріч, Леонід Данилович сформулював своє бачення виходу з нинішньої ситуації: альтернативи економічній реформі немає, але неможливо перебудувати економіку без політичної перебудови. Висловивши вдячність Верховній Раді за підтримку програми радикальних реформ, Президент України в той же час не приховав сумніву: проект його закону про владу і місцеве самоврядування може не пройти у Верховній Раді.

З перших слів президента асоціації міських Рад Є.Кушнарьова стало очевидно: голови Рад з майже п'ятдесяти міст прийшли на зустріч з Президентом, щоб засвідчити свою цілковиту підтримку його програми глибоких перетворень держави і суспільства. Водночас Є.Кушнарьов виклав принципову позицію присутніх голів Рад — таке реформування можливе за умови не лише сильної та ефективної виконавчої державної влади, а й утвердження і зміцнення місцевого самоврядування.

Голови міськрад попросили доопрацювати статті проекту закону Президента про владу, у яких ідеться про міські райони базового рівня, про звільнення голів Рад у разі порушення ними чинного законодавства. Президент погодився з побажанням голів.

Серед інших пропозицій голів міськрад були й такі. Законодавчо відокремити власність міст від державної, визначити землі і власність міст як економічну основу місцевого самоврядування, закріпити за самоврядуванням постійні власні джерела надходжень до місцевих бюджетів.

Політичне реформування, вдосконалення роботи Рад, без сумніву, конче потрібна і назріла справа. Саме тому й підготовлено комісія Верховної Ради проект закону про місцеву владу.

Очевидно, слід так само знати, якої думки голови обласних, районних, селищних і сільських Рад щодо президентського варіанта проекту закону про владу.

Активний пошук порозуміння усіх політичних сил, цивілізованих шляхів розв'язання таких доленосних питань, як влада, — ось, мабуть, що сьогодні потрібно.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Парламентська хроніка

Тиждень обіцяє бути напруженим

Денне і вечірнє засідання 9 грудня

Під час денного та вечірнього засідання депутати обговорили та прийняли Кодекс торговельного мореплавства України. Після того внесли редакційні уточнення до деяких положень окремих статей Закону України «Про транспорт», прийнятого 10 листопада 1994 року, і приступили до обговорення питання «Про обласний суд Автономної Республіки Крим». Доповідав з цього питання перший заступник голови Верховного суду України Володимир Стефанюк. Він зокрема зазначив, що обговорення цього питання зумовлюється змінами, внесеними до Конституції України, та недоліками проведення дострокових виборів, оскільки суть діяльності суду практично не змінилася. Тому пропонувалося перейменувати обласний суд на Верховний суд Автономної Республіки Крим. Рішення знайшло схвалення у депутатів. Далі сесія затвердила постанову «Про обрання суддів Верховного суду Автономної Республіки Крим, деяких обласних і військових судів та про звільнення з посади військового судді Центрального регіону».

Після того Верховна Рада ратифікувала консульські конвенції між Україною й Соціалістичною Республікою В'єтнам та між Україною і Корейською Народно-Демократичною Республікою і взялася до розгляду питання «Про порядок застосування статті 5 Закону України «Про громадянство України» щодо військовослужбовців». Суть цього питання полягає в тому, щоб дозволити військовослужбовцям надстрокової служби поряд із військовим посвідченням користуватися паспортом громадянина України. Депутати підтримали це рішення.

Таким чином, розгляд питань порядку денного було вичерпано, і депутати приступили до обговорення переліку питань для розгляду на пленарних засіданнях цього тижня. Пропозицій було багато. Зокрема, О. Чупахін запропонував, оскільки закінчується рік, звернутися до Президента України з пропозицією виступити у Верховній Раді з доповіддю про стан економіки та з програмою практичних дій на 1995 рік. І. Осташ нагадав, що ще минулого тижня Верховна Рада мала розглянути питання про виплату заробітної плати та про її індексацію працівникам бюджетної сфери, але так і не дійшли до цього руки. Я. Кендзьор зазначив, що на цьому тижні, очевидно, дуже багато часу піде на дискусію, який варіант проекту закону про владу розглядати в першу чергу: той, що запропонував Президент України, чи підготовлений Комісією з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування. Тому, на його думку, уже сьогодні потрібно прийняти рішення, що дві робочі групи мають зійтися на якомусь третьому, компромісному, варіанті проекту закону.

Отже, нинішній парламентський тиждень обіцяє бути напруженим.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

«Для проведення великої роз'яснювальної роботи»

(Початок на 1-й стор.).

У дніпропетровському тролейбусі:

— А що ви хотіли? Чечня — це Грозний, а Грозний — це нафта. Он Буш увесь Кувейт визволяв. Чого не зробиш заради нафти... І визволиш чужу країну, і демократію у своїй захистиш. Та танками ж! А що ви хотіли? Велосипедами, чи що?

У луганській електричці:

— І правильно. Щоб відчували, що є держава, є сила.

— Воно, може, й так. Але навіть якщо цей рейд з точки зору російських військовиків буде успішним, чеченці його не забудуть. Навіть ті, що ще не народилися. Жоден народ, а тим більше такий гордий, не любить, коли на його землю приїздять непрошені гості на танках. Згадай, як чехи у 45-му кричали «Руда Армада, ратуй!» А 68-й все це змусив забути. Шкода, що Росія зробила так.

У львівському трамваї:

— А танки, прошу пана, вельми зручний транспортний засіб. На ньому, як колись, хоч до Чехословаччини, хоч до Афганістану доїдеш. І взагалі скрізь, якщо «взволновался в порыве благодарности селенье где- нибудь».

— А чеченці, бач, ще й полонених відпустили. З тих, що Росія таємно засилала. А вони їм он що...

— То, прошу пана, може бути так: неправдою Чечню пройдеш, а назад повернешся?

— Господь з вами. Тільки аби без крові. Солдатиків шкода. Воно ж, як глянеш, із люка визирає — зовсім дитина...

Розмовляли і записували кореспонденти «Голосу України».

«Це звичайна кримінальна історія, а не політична провокація»

(Початок на 1-й стор.).

Різні версії цієї історії з'явилися в українських, російських і польських газетах. Автори публікацій не приховують свого обурення: що ж це за країна така, Україна, людей якої так безкарно можна принижувати й ображати? «Чи так усе було насправді?» — з таким питанням наш кореспондент звернувся до Управління інформації Міністерства закордонних справ України, де йому повідомили ось що.

— Так, напад мав місце. 25 листопада, через день після пригоди, представник української громади Щецина, де почалися гастролі ансамблю «Козацькі шляхи», звернувся до консульського відділу посольства України в Польщі з проханням виписати посвідчення українським артистам замість документів, що згубилися в поїзді. Українські дипломати ознайомилися з протоколами, складеними польськими поліцейськими на місці пригоди, з показаннями потерпілих та свідків і роблять необхідні кроки для повного з'ясування всіх обставин нічного нападу рекетирів на українських артистів. Посольство вважає, що польські правоохоронні органи в даному випадку діяли згідно з чинним в їхній країні порядком, а медичну допомогу потерпілим було надано вчасно — «швидка допомога» приїхала буквально за кілька хвилин. За фактом нічного нападу порушено кримінальну справу, котра перебуває на контролі в Головній комендатурі польської поліції.

На жаль, публікації, які з'явилися після того, що сталося, в газетах «Киевские ведомости» і «Комсомольская правда», не в усьому відповідають тому, що зафіксовано в поліцейських протоколах, підписаних, до речі, й самими потерпілими.

Четверо потерпілих їхали окремо від колективу ансамблю, в іншому вагоні, й випили перед нападом пляшку горілки. Бандити вдерлися до купе в масках і застосували газові балончики, тому спонсор гастролей Сергій Труш, якому ледве не відрізали носа, майже нічого не пам'ятає. Хіба що сильний удар ножем по носі.

Людина, на руки якої поліцейські наділи наручники, але невдовзі відпустили, за кілька хвилин до появи рекетирів зазирнула до купе, де сиділи артисти. Було це випадковістю чи ні — важко сказати, але довести її причетність до нападу не вдалося — відсутні докази.

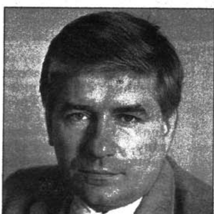
Українська сторона вважає, що в даному разі не було ніякої політичної провокації — це чисто кримінальна справа. До речі, польська поліція повідомила українським дипломатам у Варшаві, що вона має підозру на конкретних осіб, які начебто брали участь у нападі, і якщо версію буде підтверджено, їх заарештують.

У Києві не бачать підстав для того, щоб робити ноту протесту польським властям з приводу того, що сталося в поїзді Пшемисль—Щецин, бо проблема злочинності характерна для всіх країн і дипломатичними каналами розв'язати її не можна.

Роман ВАТРИЧ.

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ЦІН — А ЩО ДАЛІ?

Зроблено перший рішучий, об'єктивно необхідний і водночас болючий крок у реалізації стратегічного курсу радикальних економічних перетворень. Це лібералізація цінової та експортної політики у поєднанні з уніфікацією курсу карбованця та лібералізацією роботи біржі. Економіка нагадує живий організм. Чим більше занедбано хворобу, тим сильніші больові відчуття викликає і самий процес лікування. Тому весь талант і професіоналізм урядових і президентських структур має бути спрямовано на максимальне пом'якшення больових симптомів. Однак, на превеликий жаль, повністю їх уникнути з вищеназваних причин практично неможливо.

Однією з головних умов успішного проведення курсу реформ є підтримка населенням розпочатих перетворень. Наш український народ дуже терплячий і, очевидно, ладен буде, затягши паски на якийсь час, підтримати реформаторський курс Президента, але, либонь, за однієї умови: якщо труднощі лихоліття перехідного періоду більш-менш рівномірно візьмуть на свої плечі всі громадяни України. А у нас тепер, на жаль, склалася цілком інакша, діаметрально протилежна ситуація. Коли, користуючись безсиллям верховної влади і правоохоронних органів, паразитують на чесній праці мільйонів людей злочинні й мафіозні угруповання всіх мастей.

Узяти хоч би останній приклад. За всієї об'єктивної неминучості лібералізації цін окремі керівники підприємств та організацій, безсоромно скориставшись передусім своїм монопольним становищем на ринку, примудрилися закласти у затрати виробництва не тільки витрати по своїх численних потрібних і непотрібних закордонних відрядженнях та інші корисливі витрати, а навіть і ті затрати, яких іще не було. На цю багаторазово завищену собівартість накрутили відповідну рентабельність і як наслідок — ціни злетіли до небес. Постає правомірне запитання. Хто конкретно поніс за це адміністративну чи кримінальну відповідальність? Кого знято з роботи, а може й віддано до суду? Не намагаючись надати цій справі політичного забарвлення, не навішуючи якихось ярликів, але умисно вчинене суто в особистих корисливих інтересах, цілковито економічно необгрунтоване завищення цін на окремі товари і продукти харчування інакше як грубою дискредитацією курсу реформ назвати неможливо.

Тому, гадаємо, у цій ситуації рука держави має бути вельми твердою й нещадною. Безкарності допускати не можна. Винуватці обов'язково мають бути притягнені до відповідальності. І про це слід широко поінформувати громадськість через засоби масової інформації. Все це буде сприйнято не як певна акція настрашення чи залякування, а як давно очікувана широкими колами населення твердість, жорсткість політичного керівництва країни у реалізації програми економічних перетворень. Зрештою це дасть йому можливість здобути той вкрай життєво необхідний кредит довіри для подальшого радикального реформування економіки.

Іншою необхідною умовою успішної реалізації програми радикальних ринкових перетворень є системність і наступальна послідовність у проведенні реформ, їхній перманентний характер. Не повинно бути тривалих часових провалів між окремими ланками реформування. Вони мають ніби логічно й послідовно випливати одна з одної.

Другим пунктом реєстру реформ є проведення великомасштабної приватизації державної власності. Слід підкреслити, що приватизація є ядром економічних перетворень. Решта пунктів програми якоюсь мірою похідні від неї. Не вирішивши головного, не провівши приватизації, ми, як і в попередні три роки, тупцюватимемо на місці, заганяючи економіку все далі в глиб кризи. Тому приватизація має бути не лише великомасштабною, а ще й форсованою. Причому в паралельному режимі треба інтенсивно створювати і ринок цінних паперів.

Якщо скористатися шаховою термінологією, ми втратили в реформах головне — темп. Величина цього темпу — три роки. З політичного погляду, можливо, цей час і був потрібний для глибокого осмислення кожним процесів, які відбуваються, болісної ломки стереотипів свідомості. Та з економічного — ще одна втрата темпу і, образно кажучи, реформаторам можна буде піднімати білий прапор.

Наступним пунктом реформ є максимальне ослаблення податкового пресу, і передусім у виробничій сфері з метою стимулювання її розвитку, що має знайти своє відображення у новому законі про оподаткування, який набирає чинності з 1 січня 1995 року. І, нарешті, потрібний новий бюджет на наступний рік, коли не бездефіцитний (а треба бути реалістами, практично зробити його таким немає можливості), то хоча б з дефіцитом, розумно сумірним з валовим національним продуктом країни. Головна засада тут одна: держава має жити відповідно до своїх можливостей.

Попри досить суперечливі погляди як серед учених-економістів, так і політиків щодо перспектив грошової реформи і методів її проведення, гадаємо, було б усе ж доцільним провести грошову реформу, котра не просто призвела б до заміни одних паперових купюр на інші. Суть набагато ширша. Обмін грошей має символізувати набрання чинності новими правилами гри, коли нові українські гроші будуть чогось варті, їх треба буде заробляти і просто так, на перший поклик друкарський станок не вмикатиметься.

Лібералізація цінової та експортної політики, уніфікація курсу карбованця, ослаблення податкового пресу, різке скорочення дефіциту бюджету, грошова реформа являють собою комплекс заходів, спрямованих на загальнофінансову стабілізацію.

Паралельно з цим слід інтенсивно розв'язувати ще дві надзвичайно серйозні проблеми: структурна перебудова економіки та криза неплатежів. Структурна перебудова — то досить тривалий процес, який вимагає передусім колосальних фінансових ресурсів. У цій ситуації треба використати всі наявні можливості, починаючи від створення нормального інвестиційного клімату в Україні для залучення іноземних інвестицій (як кредитних, так і приватних), а головне — максимально мобілізувати свої внутрішні резерви на вказані цілі.

У нас нині створилася в країні парадоксальна ситуація. Коли уряд грошей не має. Державний гаманець мало того, що порожній, а ще й дірявий. Однак це аж ніяк не означає, що таких фінансових ресурсів взагалі в Україні немає. Гроші є, і чималі, як у окремих приватних осіб, так і у комерційних і підприємницьких структур і фірм. Багатьом з них уже набридло використовувати кошти суто в посередницьких спекулятивних операціях на закупівлю і реалізацію «Снікерсів», лікеро-горілчаної продукції, низькопробної парфумерії. Вони вже виросли з цієї одежини. Хочуть і готові вкласти гроші у виробництво. І таку можливість держава, як на мене, повинна їм надати через приватизацію.

Що ж до проблеми кризи неплатежів, то заради об'єктивності слід сказати: вона багато в чому пов'язана з деформованою структурою виробництва у нашій країні і повністю її вирішити сьогодні без великомасштабної структурної перебудови економіки буде неможливо. Частина вироблюваної продукції в умовах сьогодення просто не знаходить і не може знайти збуту: з одного боку, через її низьку якість і високі ціни, а з другого — через її технічну відсталість і несучасність. Такі підприємства насамперед потребують перепрофілювання, частину з них, можливо, доведеться й закрити. Та водночас Кабінет міністрів має оперативно, у найкоротші строки розробити комплекс заходів, спрямованих на розсмоктування фінансових тромбів у взаєморозрахунках. Це може бути і інтенсивніше використання вексельних форм розрахунків, і заморожування взаємних боргів з якоїсь дати і на якийсь час — рік чи два. А після цієї вихідної точки проблему неплатежів вирішувати через банкрутство тощо. Тобто рецептів може бути багато. Урядові слід добре поміркувати над розв'язанням цієї проблеми. Обмеження лише одне — неемісійність запропонованого варіанта вирішення.

Нині чимало критики звучить на адресу Президента Л. Кучми з боку різних політичних сил з приводу його президентських указів з питань економічних реформ, котрі якоюсь мірою підмінюють закони. Хоча, як на мене, вони просто заповнюють правовий вакуум, що існує на сьогодні. Туман слід розсіяти і назвати речі власними іменами. Мені як парламентарію досить непросто про це говорити. Суть от у чому. Верховна Рада своїм схваленням у цілому президентської програми запалила зелене світло на шляху реформ. Поїзд реформ зрушив з місця. Та для того, щоб він рухався вперед і набирав швидкості, парламент має стелити йому під колеса законодавчу базу. А він, на жаль, це не завжди встигає вчасно робити. Тому Президент і змушений, аби реформи не пробуксовували, а набирали темпу, використовувати механізм президентських указів. Це не найкращий варіант, та іншого виходу з ситуації, що склалася, він не має.

Натомість такий вихід є в парламенту. Припинити всі політичні суперечки і підтримати ініціативу ряду центристських фракцій Верховної Ради щодо накладення мораторію принаймні на півроку на розгляд сесією політико-ідеологічних питань, які крім розколу як у самому парламенті, так і в суспільстві ні до чого іншого не приведуть. Повністю зосередити весь потужний інтелектуальний потенціал депутатського корпусу на розробці законодавчої бази економічних реформ.

Останнім часом дедалі частіше лунають запитання. Чому в нас практично не працюють ніякі закони? Чому ніхто ні за що в країні не несе жодної відповідальності? Хіба можна у стані всезагального хаосу реформувати економіку? Відповідь на останнє однозначна — ні. І чим раніше ми це зрозуміємо, тим з меншими як фінансовими, так і втратами часу підуть реформи. А для цього на перехідний період треба в рамках концепції поділу трьох гілок влади законодавчо закріпити жорстку вертикаль виконавчої влади. Простий народ це зрозумів уже давно. Хочеться вірити, що й на вершині політичного олімпу країни також візьмуть гору розум і здоровий глузд, а не амбіційність тих чи інших політичних сил.

Михайло ЧЕЧЕТОВ,
народний депутат України, заступник голови постійної Комісії з економічної політики та управління народним господарством Верховної Ради України.

ХТО Ж РОЗДАЄ ОСТАННЄ СВОЄ БАГАТСТВО!

Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи в сфері сільськогосподарського виробництва» спричиняє серйозні дискусії. Незабаром це питання слухатиметься й у Верховній Раді. Ми попросили висловитися щодо цього документа голову Комісії ВР з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села Анатолія ДАНИЛЕНКА.

Указ Президента щодо прискорення земельної реформи на селі, безперечно, актуальний. Хоча б тому, що він прискорює закріплення землі за тими, хто працює на ній, тобто за членами трудових колективів. Бо ми хоча формально й маємо право на використання цього багатства, але коли подивитися глибше, то тільки незначна частина господарств має документи на володіння землею.

Саме колективні господарства на нинішньому етапі найбільш одержавлені і найбільш безправні.

Один лише приклад. Держава формує продовольчі ресурси. При цьому вона чомусь вперто не враховує механізм ціноутворення, ситуацію, яка складається на селі в агропромисловому комплексі, в результаті виставляє такі ціни, яким можна тільки дивуватися. Вони просто не витримують ніякої критики. А все тому, що вона нехтує економічні закони, прийняті Верховною Радою документи.

Думаю, що не погрішу проти істини, коли скажу, що сьогодні владним структурам вигідно, щоб ситуація на селі залишалась як вона є.

Бо не тільки сьогодні, а й 10, 20 років тому держава жила за рахунок селян. Ми сурмили, що збирали мільярд пудів зерна, а потім від нас їх просто відбирали й ми залишалися голі й босі. Наслідок не забарився: сільська молодь кинулася в місто, село стало різко старішати. А все тому, що й досі немає розумної державної політики на селі.

От саме Указ Президента України щодо земельної реформи і дає нам змогу щось виправити, хоча б закріпити землю за тими, хто на ній працює. А це вже велике діло.

Однак разом з тим я як селянин, людина, яка віддала хліборобству багато років життя, вважаю, що не можна допустити, аби землю — наше національне багатство — будь-хто міг скуповувати, особливо ту, що входить до сільськогосподарських угідь.

Думаю, що основна маса людей, вважайте, всі, хто живе в селі, не в змозі купити землю, бо живуть лише від зарплати до зарплати. Так, земля має стати товаром, увійти в ринкові відносини, але вона має бути правильно оцінена. Як і на всі засоби виробництва, на неї теж повинні нараховуватися амортизаційні відрахування для її відновлення, інакше вона дійде до біди.

Говорячи про ринок землі, вважаю, що всередині трудового колективу продаж, обмін та інше можна робити, бо власниками за цих умов стануть люди, які працюють на ній. Цим самим ми наближаємо кожного члена трудового колективу до свого рідного лану. І даємо людині відчути, що це справді — її хліб і він її нагодує.

Ось дивіться. Під час возз'єднання Східної і Західної Німеччини ніхто не пішов шляхом роздріблення землі, там займалися паюванням, де кожен член трудового колективу має вілачну частку землі. Але коли він виходить з колективу, то продає землю в першу чергу комусь з тих, хто працює в цьому колективі.

До речі, і в моєму селі уже діє система, коли пай землі, закріплений в акціях, може бути переданий в спадок своїм дітям, якщо вони залишаються в цьому господарстві. А якщо виїхали в інше місце? Тоді господарство має таким людям повернути грішми пай, що належить їм, а земля хай іде на розширення виробництва.

Лунають і такі голоси: мовляв, давайте розділимо землю між тими, хто взагалі живе в селі. А я стою на думці, що лікар, учитель мають займатися своєю святою справою, а держава хай підтримує їх так, щоб вони гідно жили і не витрачали сили й час на важке наше ремесло.

Ще раз кажу: Указ Президента підтримую. Єдине, в чому розходжусь з ним — це вільний продаж землі будь-кому. Не треба боятися слова «приватна власність», навпаки, треба переламати нашу власну свідомість, з тим щоб люди відчули себе справжніми господарями, мали право розпоряджатися плодами своєї праці.

Ми можемо підняти наше село. Але за умови, що воно стане частиною державної політики, бо село — першооснова нашої державності, якщо хочете — усієї нації.

Резонанс

Врожай і технологія — не слова з трибуни

Останнім часом у пресі й на засіданні Верховної Ради України йде мова про асоціацію «Земля і люди», яку очолює Олександр Ткаченко.

Не хочу торкатися політичного боку цієї справи. Я практик — очолюю багато років велике господарство, мені треба годувати киян, — і саме з цих позицій підходжу до того, корисна для України чи ні ініціатива О. Ткаченка — через асоціацію «Земля і люди» перенести на українську землю американський досвід вирощування кукурудзи.

Так-от. Про цю ідею я дізнався випадково і ледь не силою пробився до асоціації. І ось чому. Вважаю, що на Україні ніхто й ніколи всерйоз не займався кукурудзою. А без цієї культури, вірніше, без різкого збільшення врожайності кукурудзи нам ніколи не тільки не вдасться забезпечити людей молоком і м'ясом, а навіть утримати поголів'я худоби. Без цієї культури Україна просто не виживе.

Не виживе вона й без надійної сільськогосподарської техніки. Відомо, що наші комбайни, наприклад, втрачають на кожному гектарі по півтори-дві тонни зерна. Причому, чим більша врожайність, тим вищі втрати. Якби ми мали машини, які збирали б урожай без втрат, то тільки на цьому мали б щорічно додаткових 15—17 мільйонів тонн зерна. А це, як відомо, фактична річна потреба України в хлібі.

І перше, і друге нам забезпечує асоціація «Земля і люди». Ми отримали сівалки, обприскувачі, комбайни — такі, про які і не мріяли. Забезпечили нас і гербіцидами та іншими хімічними засобами.

Американські колеги забезпечили і гібридами, рівних яким немає у світі.

Відверто скажу, що не все у нас повелося, як хотілося. Гібриди надійшли з деяким запізненням, літо 1993 року було холодне, високоврожайні сорти як слід не визріли. І все ж висіяні гібриди дали нам силосу по 510—512 центнерів з гектара, коли наші найкращі сорти кукурудзи ледь дотягували до 450. Зерна зібрали по 53,3 центнера з гектара. Це скромна цифра для таких сортів, але ж Україна в середньому має урожайність кукурудзи десь близько 40 центнерів з гектара!

Цього року ми пішли значно вперед — у сухому зерні кукурудза дала врожай 64,3 центнера (сорт «Діамант») хоч погодні умови знову були важкі.

Абсолютно впевнений, що успіхи наші з кожним роком наростатимуть — технологію одним махом освоїти не можна. Спитайте будь-якого хлібороба нашого села — і він обома руками голосуватиме за цю технологію, і за гібриди, і за техніку. Отож радіти треба з цієї справи, а не компрометувати ініціаторів такого починання.

А як результат — сьогодні ми виходимо на рубіж 6 700 кілограмів молока від корови. Кажу впевнено: буде в Україні достатньо кукурудзи — ми скоро забудемо, що таке нестача (і дорожнеча) молока та м'яса.

Ви думаєте, що американська технологія — це тільки насіння, машини і гербіциди? А навчання, а досвід? Наші люди вчилися в спеціальних школах, слухали семінари. Годі ж бо ходити біля землі навпомацки, без справжніх знань. Асоціація «Земля і люди» дає нам і добру науку. То, може, подякуємо нашим американським партнерам і тим, хто привів їх в Україну?

Володимир ШУСТИК,
директор державного племінного заводу «Бортничі».

Плюси та мінуси монетаризму в Україні

У необхідності та невідворотності радикальних реформ в Україні ніхто не має сумнівів. Тож усі останні роки, обстоюючи саме таку позицію, автор цих рядків, природно, не може не схвалювати наміри Президента України та його однодумців домогтися, нарешті, реальних змін в економіці. Однак серйозні сумніви та застереження при цьому з'являються щодо засобів реалізації.

Коли Президент заявляє, що курсу, який він запропонував, немає альтернативи, — це досить некоректна постановка питання. Альтернатива є завжди.

У запропонованій Президентом та його оточенням моделі реформування нашої економіки наголос зроблено на монетаристських методах. Монетаристська теорія, як відомо, орієнтує на підтримку руху грошової маси за допомогою кредитно-грошових регуляторів, покладається на самодостатність ринку в регулюванні поточних попиту і пропозиції, виходить з неефективності посилення державного регулювання шляхом використання немонетаристських заходів. Першим практичним кроком уряду по шляху реформ в Україні, виходячи з цих постулатів, стала лібералізація цін.

Чи таким мав бути цей крок? По-перше, лібералізація має здійснюватись поетапно в міру дозрівання умов. По-друге, в умовах України необхідно поміркований лібералізм доповнити інституціональною політикою, що передбачає державне регулювання ринкових відносин. Чому цього неможливо уникнути? Насамперед, через перехідний характер нашої економіки. Перехід до ринку — це регульований процес. І нам треба жити за законами перехідного періоду, а не за законами сформованої ринкової системи.

Виходячи з цього, сьогодні для України більш прийнятною є не неоліберальстська, а неокейнсіанська модель реформування економіки, що й застосовується переважно в періоди суспільних катаклізмів. Зокрема багато чого нам варто було б почерпнути з арсеналу соціал-реформістської політики, концепції регулювання структурно недосконалого ринку, а також концепції «економіки попиту». Приміром, кейнсіанські методи успішно застосовувались у США в 1930-і роки під час «великої депресії», в 1970-і роки та на початку 1980-х в основу стабілізаційної політики там було покладено концепцію «економіки попиту», що пов'язана з економічним стимулюванням попиту. У Швеції та інших західних соціал-демократіях значний ефект дало застосування соціал-реформістської політики. У ряді країн «третього світу» успішно випробувано неоструктуралістську концепцію (концепцію регулювання структурно недосконалого ринку). Група країн Південно-Східної Азії (Південна Корея, Тайвань, Сингапур, Японія) досягла висот економічного поступу, уникаючи монетаристських методів.

Досить часто як на взірець нам вказують на наших найближчих сусідів, які тією чи іншою мірою використали монетаристські методи. Так, але «під ці методи» Польща отримала величезну фінансову допомогу Заходу, Угорщина потрапила до «боргової ями», Чехії вдалося уникнути «шокової терапії», маючи сприятливу фінансову ситуацію.

Ситуація в Україні та навколо неї зовсім інша. Україні не підходить ні суто російський сценарій розвитку подій (досягнення «гайдароекономіки» загальновідомі), ні суто західний (якщо кредити підуть тільки комерційним банкам, то «провалиться» інвестиційний комплекс, загинуть харчова і легка промисловість, сфера соціальних послуг). Враховуючи світовий досвід та нашу специфіку, ми маємо все ж таки, хоч як це банально, йти власним шляхом. І він не може бути простим. Прості рішення пропонують лише диктатори. Зубожіння населення, його люмпенізація будуть наслідком наших простих рішень, але водночас — найбільшою загрозою для демократії.

Автор цих нотаток аж ніяк не схильний заперечувати можливість та необхідність практичного застосування монетаристської теорії. Однак при цьому продовження та поглиблення кризового спаду виробництва не можна подолати на основі ортодоксальної неоліберальстської політики. Монетаризм не може дати ефекту за умов глибоких структурних деформацій, спаду виробництва, несформованості ринку капіталів, в монополізованому середовищі. Більше того, за таких умов монетаристські заходи можуть поглибити суперечності й дати протилежний ефект.

У запропонованій концепції реформування економіки України закладені суперечності між метою та засобами її досягнення, між курсом на соціально орієнтоване ринкове господарство та неоліберальстською моделлю ринка. Замість пошуку альтернативного, більш спокійного та менш болісного для народу шляху, Президент грізно попереджає про нові соціальні жертви, що їх доведеться покласти на олтар проголошеного ним курсу. Дехто вбачає в цьому мужність. Новий ціновий удар по населенню звужує соціальну баву підтримки реформ — і це неминуче. Принцип адресної допомоги не може спрацювати в країні, де малозабезпечені складають 90 відсотків населення. Хліб, молоко й тепло в житлі мають бути загальнодоступні. Наші лібералізатори не враховують ту обставину, що за умов спаду виробництва продовольства лібералізація цін на нього підштовхує інфляцію внаслідок низької еластичності між рівнем цін та попитом на продукти харчування. Прості рішення обертаються складними проблемами. Відомо, що розвинуті країни дотаціями підтримують стабільні ціни на хліб і зерно. Зокрема в США уряд гарантує фермерам ціну на зерно, і якщо ринкова ціна складається нижче від гарантованої, то це вже проблема уряду. Досить глибоке вивчення автором механізму функціонування ринкової економіки в США дає йому підстави стверджувати, що вона більш регульована й менш лібералізована, ніж та модель, яку пропонують Україні західні радники-монетаристи. Під державним контролем у США знаходиться 10—12% цін, в Швеції — 40%.

Так, безперечно, за допомогою монетаристської політики можна ліквідувати дефіцит товарів і перетворити гроші на єдиний дефіцит. Але при цьому можна підірвати виробництво і знищити сферу соціальних послуг — науку, освіту, культуру, охорону здоров'я. Неминуче також спотворення і деформування механізму перерозподілу доходів (а це функція держави в усьому цивілізованому світі), виштовхування країни на шлях деіндустріалізації, на узбіччя науково-технічного прогресу. Іншими словами це зветься просуванням по шляху до псевдокапіталізму.

Багато що із пропонованого як реформи призводить до подальшого спаду виробництва.

Які, на думку автора цих рядків, мають бути пріоритети економічної політики? Однозначно, що ними не може бути фінансова стабілізація, зокрема зменшення дефіциту державного бюджету та гальмування інфляції. Таким пріоритетом може сьогодні стати лише порятунок виробництва — навіть ціною тимчасового підвищення бюджетного дефіциту чи рівня інфляції. Нам потрібно навчитися жити за умов інфляційної економіки, принаймні певний час. Якщо Національний банк стримує кредити, то це домовина для економіки. В умовах України інфляція має структурний, інституціональний та монетаристський характер. Тому антиінфляційна політика має будуватися на основі поєднання монетаристських і немонетаристських методів з наголосом на останніх. Поза сумнівами, без лібералізації цін перехід до ринку неможливий. Але лібералізацію цін не можна робити наріжним каменем економічної реформи, коли не створено ринкові механізми ціноутворення. В Україні сьогодні ціни встановлює не ринок, а чиновник, монополіст, торговий посередник, і зайве казати, що не можуть ціни бути вільні у невільній економіці. Міцний фундамент для побудови цивілізованого ринку може закласти тільки трансформація відносин власності та створення конкурентного середовища.

Суттєва деталь. Лібералізація цін без лібералізації заробітної плати неефективна, деструктивна й аморальна. Стає очевидною необхідність лібералізації ціни на товар «робоча сила». На цьому шляху треба зняти всі обмеження. Низька вартість робочої сили — перепона на шляху технічного та економічного прогресу. Сьогодні середня заробітна плата в Україні забезпечує тільки 40 відсотків прожиткового мінімуму. В нашій економіці зростання заробітної плати як інфляційний фактор грає незначну роль, більш суттєвою є його роль як фактора стимулювання виробництва. У зв'язку з тим, що у нас домінує інфляція витрат, а не інфляція попиту, стримування платоспроможного попиту не може бути інструментом антиінфляційної політики. Більше того, воно веде до подальшого спаду виробництва.

Фінансова стабілізація не ціль, а засіб. Викликає подив той факт, що в запропонованій концепції реформування способи фінансової стабілізації зачіпають лише сферу фінансових відносин, а не сферу виробництва. Фінансова стабілізація неможлива за умов спаду виробництва. Платіжну кризу можна зупинити лише заохочуючи виробництво. З лібералізацією цін пов'язане наростання кризи неплатежів, бо знецінюються оборотні кошти, а облікова ставка злітає вгору.

Об'єктивно пріоритетом економічної політики має стати стимулювання виробництва, стимулювання інвестицій та створення умов для капіталотворення. Основна економічна проблема України — це проблема капіталу. Нам потрібен уряд, який би провокував, ініціював, заохочував процес капіталотворення. Такому урядові не було б ціни. Процес капіталотворення — це те внутрішнє життєдайне джерело, яке може оживити економіку України. А стимулювання виробництва можливе на основі зменшення податкового тягаря, зростання штучно обмеженого попиту, проведення дійової структурної політики, що вимагатиме пільгових кредитів і державної підтримки пріоритетних інвестиційних програм.

Володимир ЧЕРНЯК,
доктор економічних наук, професор.

Новий цех — за свої прибутки

Орендне підприємство «Кривбасбудіндустрія» ввело в дію найбільше в Дніпропетровській області виробництво будівельних розчинів. Щорічно найважливішим будовам індустріального міста (а це — траса швидкісного трамваю, меблевий комбінат, школи, дитсадки) відправлятимуть близько 90 тисяч кубометрів необхідних матеріалів. Цікаво, що кошти — 11,2 мільярда карбованців — на введення в дію важливого об'єкта знайшли самі будівельники «Кривбасбудіндустрії», узявши їх з прибутків підприємства.

Кривий Ріг.

Микола КРАМАРЕНКО.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо запобігання недобросовісній рекламі та її припинення

З метою впорядкування рекламної діяльності, створення сприятливих умов для функціонування товарних ринків, запобігання недобросовісній конкуренції у сфері реклами, забезпечення захисту прав громадян, інтересів держави та відповідно до пункту 7-4 статті 114-5 Конституції України **постановляю:**

1. Установити, що недобросовісною рекламою є замовлення, виготовлення, розміщення чи поширення юридичними або фізичними особами (далі — рекламодавцями) інформації, спрямованої на формування або підтримання інтересу до товарів, робіт, послуг, цінних паперів, грошових вкладів, інших інвестицій (далі — товарів), яка не відповідає вимогам цього Указу та інших актів законодавства України і може завдати шкоди громадянам, підприємствам, установам, організаціям або державі.

2. Заборонити рекламу:

з використанням державних символів України (Державного герба, Державного прапора, Державного гімну), а також наслідуванням, імітуванням їх у будь-якому вигляді, крім випадків, визначених законодавством;

із зазначенням розмірів дивідендів, що виплачуються за простими акціями та інвестиційними сертифікатами, крім фактично виплачених за пудсумками не менш як одного року;

з гарантіями, крім передбачених чинним законодавством гарантій обов'язкового страхування, обіцянками чи пропозиціями про майбутню ефективність або доходність діяльності юридичної чи фізичної особи;

наркотичних засобів, отруйних, радіоактивних речовин і препаратів, тютюнових виробів, алкогольних напоїв та інших товарів, шкідливих для здоров'я людини, а також рекламу проведення без спеціального дозволу Міністерства охорони здоров'я України лікувальних сеансів, розрахованих на масову аудиторію, аналогічних їм заходів з використанням гіпнозу та інших методів психічного або біоенергетичного впливу;

рекламу, що грає на почутті страху (за винятком реклами, спрямованої на запобігання подіям, що можуть бути застрахованими) або на забобонах, властивих окремим громадянам, чи легковірності неповнолітніх.

3. Не допускається реклама, в якій є не підтверджені фактичними даними відомості про юридичних і фізичних осіб щодо їхньої діяльності та товарів, включаючи будь-яке порівняння, зокрема така, що:

містить неправдиві або неточні відомості щодо виробників, походження, сертифікації, ліцензування товарів та цін на них;

приписує товарам невластиві їм характеристики, способи виготовлення та використання, складові компоненти, а юридичним і фізичним особам — повноваження, зв'язки, права, яких вони не мають;

представляє пошкоджені, неякісні, застарілі або такі, що вже були в користуванні, товари як нові, сучасні або оригінальні;

може ввести юридичних і фізичних осіб в оману щодо кількості, стандарту, якості, строку придатності, особливостей оплати вартості товарів;

посилається на обсяги проведення робіт, надання послуг, поставки товарів, яких фактично не було досягнуто на день поширення реклами.

4. Рекламу засобів і методів медичної профілактики та лікування, засобів косметики та побутової хімії, продуктів харчування та харчових добавок може бути здійснено лише за наявності дозволу на їх застосування та реалізацію, виданого спеціально уповноваженими органами охорони здоров'я України.

5. Реклама товарів, які можуть бути виготовлені, продані, надані за наявності дозволу (ліцензії), має містити номер дозволу (ліцензії) та назву органу, що його видав, а реклама цінних паперів, грошових вкладів та інших інвестицій, крім того, — відомості про:

дату і номер реєстрації випуску цінних паперів та інформації про випуск цінних паперів, що рекламуються, місце їх реєстрації та спосіб, у який можна ознайомитися з умовами їх обігу;

фактичні розміри доходу (дивідендів, процентів) за рекламованими цінними паперами і грошовими вкладами, виплаченого протягом останнього фінансового року за місяцями (кварталами).

6. Вимоги, встановлені цим Указом, поширюються на будь-яку рекламу, включаючи рекламу в засобах масової інформації, поштових відправленнях, засобах зв'язку, на території населених пунктів та уздовж доріг у вигляді плакатів, оголошень, стендів, світлових табло та інших технічних засобів стабільного розміщення інформації, а також на транспортних засобах, товарах народного споживання тощо.

7. Покласти на Антимонопольний комітет України повноваження з контролю за запобіганням недобросовісній рекламі та її припиненням.

8. Установити, що розгляд справ про недобросовісну рекламу здійснює Антимонопольний комітет України за поданням Національного банку України (у сфері банківських послуг), Міністерства фінансів України (у сфері обігу цінних паперів), Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю (у сфері страхових послуг), Державного комітету України у справах захисту прав споживачів (у сфері захисту прав споживачів), Фонду державного майна України (у сфері приватизації), Міністерства охорони здоров'я України (у сфері охорони здоров'я), інших державних органів, місцевих органів влади і самоврядування, органів, що здійснюють ліцензування окремих видів діяльності, реєстрацію випуску цінних паперів та інформації про їх випуск, за заявами підприємств, установ, організацій, а також громадян та їх об'єднань.

9. Антимонопольному комітету України визначити у двомісячний строк порядок розгляду справ, зазначених у статті 8 цього Указу.

10. Установити, що рішення Антимонопольного комітету України у справах про недобросовісну рекламу надсилається рекламодавцеві, чию рекламу визнано недобросовісною, і є обов'язковим для виконання в десятиденний строк з моменту його одержання.

У разі, якщо рекламодавець не виконав зазначеного рішення, органи, що здійснюють ліцензування діяльності рекламодавця, реєстрацію випуску цінних паперів та інформації про їх випуск, повинні зупинити в десятиденний строк за поданням Антимонопольного комітету України чинність дозволу (ліцензії) на здійснення відповідного виду діяльності до усунення порушення та припинити розміщення (передплату, продаж) цінних паперів.

Надати Антимонопольному комітету України право зупиняти у визначеному Комітетом порядку чинність дозволу (ліцензії), якщо рекламодавець, чию рекламу визнано недобросовісною, не зняв свою рекламу, а орган, що здійснив ліцензування діяльності рекламодавця, не вжив заходів до виконання подання Комітету.

11. Рішення Антимонопольного комітету України, прийняті у справах про недобросовісну рекламу, можуть бути оскаржені у встановленому чинним законодавством порядку.

12. Кабінету Міністрів України у двомісячний строк, Національному банку України, Міністерству фінансів України, фонду державного майна України, Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю та іншим органам, що здійснюють ліцензування окремих видів діяльності, реєстрацію випуску цінних паперів та інформації про їх випуск, — у місячний строк привести свої рішення у відповідність з цим Указом.

Антимонопольному комітету України подати у двомісячний строк до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо внесення змін і доповнень до антимонопольного законодавства України з питань запобігання недобросовісній рекламі та її припинення.

13. Рекламодавцям привести у місячний строк свою рекламну діяльність у відповідність з цим Указом з дня набрання ним чинності.

14. Уповноважити Антимонопольний комітет України давати роз'яснення з питань застосування цього Указу.

15. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

**Президент України
Л.КУЧМА.**

м.Київ, 5 грудня 1994 року.

Освіта

Як не поверни — Піфагорові штани

Інша справа — система вищої освіти

Слід усерйоз, не поверхово, не формально починати реорганізацію системи вищої освіти. Йдеться не про скорочення числа вузів і технікумів. Педагогічні й наукові вузівські школи — то національне багатство країни, і розкидатися ним просто недалекоглядно.

Міністерство освіти України, розпочинаючи ліцензування й атестацію навчальних закладів, на нашу думку, ставило вірне завдання. Та реалізацію ідеї, за нашою «доброю» традицією, ми довели коли не до абсурду, то принаймні до стану, з якого нині важко вибратися. Всі вузи, що пройшли акредитацію (а їх уже більше 100), одержали найвищий, четвертий, рівень акредитації та автономію. Для прийняття такого рішення не потрібно було витрачати кошти і час на вивчення стану вузів, досить було просто видати наказ міністра.

Вихід, на нашу думку, у реалізації багатоступінчастої системи освіти.

Передусім необхідно провести оптимізацію структури розміщення спеціальностей у регіонах і у вузах. Міністерству освіти доведеться ще раз повернутися до питання видачі ліцензій і виключити дублювання підготовки з тих самих чи споріднених спеціальностей поки що хоча б у вузах одного регіону і, тим більше, міста. Така підготовка має бути зосереджена там, де є краща навчально-лабораторна база і кадрове забезпечення. Потрібні будуть і кадрові переміщення, і реорганізація структури вузів, у результаті якої деяким вузам доведеться або перетворитися на факультети інших вищих навчальних закладів, або спуститися на сходинку нижче в атестаційній шкалі. Це, безперечно, вельми болісний процес.

Слідом за цим необхідно переглянути рівні акредитації, видані вузам раніше. Треба виявити вузи, яким буде надано право підготовки бакалаврів, і вузи з правом підготовки також спеціалістів і магістрів. Причому бакалаврів мають готувати не технікуми, які у своїй масі нині формально переведені у ранг коледжів, а саме вузи, матеріальна база й кадровий потенціал яких відповідають цьому завданню. Зарубіжний досвід показує те саме — бакалаврів готує вуз.

Усі вузи, що одержали той чи інший рівень акредитації, мають готувати спеціалістів за типовими планами та зі спеціальностей, на які їм видано державну ліцензію. Безперечно, цим вузам буде дано право підготовки фахівців з цих же спеціальностей і на контрактній основі.

Водночас, як показує зарубіжний досвід, необхідно виділити групу вузів, яким надається ширша автономія. Право коригування планів приймання і переліку спеціальностей підготовки (крім держзамовлення) без зменшення бюджетного фінансування, підготовки фахівців за індивідуальними, а не за типовими навчальними планами. Тобто не на словах, а на ділі визначати зміст освіти. Вченим радам цих вузів необхідно надати право остаточного рішення щодо присвоєння учених звань доцента і професора. Ці вузи будуть випробувальним полігоном Міністерства освіти для апробації нововведень.

Така «елітна група» у структурі освіти країни необхідна. Не можна урівнювати між собою всі 160 вузів України. А з утворенням елітної групи нам зможе допомогти незалежна експертиза з боку різних міжнародних організацій. Існує міжнародна освітня програма TEMPUS (TACIS). У 1994 році за програмою TEMPUS працюють п'ять чи шість вузів України. У 1995 році до них приєднаються ще чотири вузи. Вони спільно з трьома технічними університетами Німеччини та Нідерландів включені до програми TEMPUS з розробки структури управління великим вищим технічним навчальним закладом.

Можна скористатися результатами експертизи Міжнародного банку розвитку і реконструкції, експерти якого рекомендували п'ять вузів як базові для розгорнутої цільової фінансової інтервенції для вдосконалення і розвитку системи освіти в Україні — Київський університет, Київський політехнічний інститут, Одеський державний політехнічний університет, Львівський і Харківський державні університети. Неабиякою незалежною рекомендацією є постійне членство в Асоціації університетів Європи. Нині членами цієї престижної неурядової організації є університети і прирівнювані до них вузи майже 30 країн, серед них такі авторитетні, як Оксфорд, Страсбурзький університет, Сорбонна, Московський державний університет...

Від України постійними членами асоціації є чотири вузи — одеські державний університет, політехнічний університет, державна академія будівництва та архітектури та Київський університет імені Тараса Шевченка.

Звичайно, таких вузів буде не більш як 12 — 15. Здобуваючи широкі права, вони повинні будуть узяти на себе й більшу відповідальність, як визнані міжнародною громадськістю представники національної системи вищої освіти, і використовувати свій статус для розвитку й удосконалення вищої школи України, для створення умов інтеграції національної системи до світової системи освіти. Бо міжнародна практика свідчить, що такі питання вирішуються не на рівні міністерства чи інших державних структур управління освітою, а на рівні взаємовідносин конкретних вузів, визнання їхнього авторитету як суб'єктів світової системи освіти.

**Валерій МАЛАХОВ,
ректор Одеського державного політехнічного університету, заслужений діяч науки і техніки України, академік АІН України.**

Реквієм патентові

Часом трагедія в тому й полягає, що ті її не помічають, а ті роблять вигляд, що так і треба. Один з моментів патентно-законодавчої бази так відгонить нісенітницею, що будь-кого, хто розуміє суть патентної справи, нудьга візьме.

Два роки в Держпатенті розробляли патентний закон про винаходи. Наприкінці 1993 року він був затверджений і набрав чинності. Те, що цей закон геть не влаштовує широку наукову й винахідницьку громадськість, доводити немає потреби: систематичні критичні зауваження у пресі — одне з підтверджень цього.

Перш ніж пояснити в чому справа, слід повернутися до історичного підгрунтя світової патентної системи. Ідея захисту нових знань шляхом дання охоронної грамоти від особи монарха чи держави походить від Венеціанського закону 1474 року. 1624 року лорд-канцлер, учений Френсіс Бекон розробив перший у світі патентний закон «Статут про монополії». Суть закону полягала в заохоченні до розробляння, виробництва й продажу товарів. Патент відтоді засвідчує факт визнання державою нового рішення за винахід (корисну модель), авторство і закріплює за особою, якій він виданий, виняткове право власності на певній географічній території та на певний строк. Ніхто не має права використовувати нове рішення без дозволу патентовласника. Саме на цьому стоїть патентна система ось уже близько 400 років.

Але що спостерігаємо в Законі України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі»? В п. 2 ст. 5 розділу II вказано об'єкти винаходу, зокрема, це прилад, речовина, штамм й ін., що їх названо «продуктом». А в п. 3 ст. 25 Закону визначено, що: «Не визнається порушенням прав, що надаються патентом, введення у господарський обіг продукту, виготовленого з використанням запатентованого винаходу (корисної моделі), після введення цього продукту в господарський обіг власником патенту або з його спеціального дозволу». Інакше кажучи, наступної миті після того, як власник почав використовувати власний винахід, будь-які особи можуть робити те ж саме, не рахуючись з ним узагалі. Патентовласник може спокійно викинути свій патент: його виняткове право власності зникло. Інтелектуальні, грошові витрати на отримання патенту й інше пішло за вітром. Людина творила, зазнавала мук, а в підсумку будь-хто може скористатися з результатів її праці. А якщо сперечатиметься, то затягають по судах, знімуть останню сорочку. Оце так захист інтелекту! Оце так Закон!

Дивно те, що багато відповідних службових осіб читали проект Закону, погодилися з ним, але не помітили, що підписують патентній справі, заохоченню творчості смертний вирок, повертають до системи «авторських» посвідчень. **А це та система, в якій творця відривають від результатів його ж таки інтелектуальної праці, й він втрачає зацікавленість в тому, щоб творити. Як підсумок — низький технологічний рівень і неконкурентоздатність нашої продукції.**

Держпатент зараз зайнятий розроблянням законів про приватизацію інтелектуальної власності й службові винаходи. Що це будуть за закони, якими черговими «тонкощами» вони ощасливлять творців нового, можна лише гадати.

**Валерій БРИЖКО,
заслужений винахідник України,
Іван ДАХНО, доктор економічних наук.**

У країнах СНД

ТРАСТИ ВОСЕНИ ЛІЧАТЬ...

В Алмати перед будинком Верховної Ради Республіки Казахстан відбувся несанкціонований мітинг вкладників у горезвісної у республіці трастової компанії «Смагулов і К°». Вельми незрозумілими й навіть шокуючими були вимоги вкладників. Одні транспаранти пропонували владі надати компанії кредит, щоб вона розрахувалася зі своїми боржниками, другі пропонували «вдарити» по будинку «Смагулов і К°» з «катюші», треті вимагали перегляду законодавства.

Однак ці погрожування не вплинули на депутатів і не викликали в них щонайменшого інтересу. А щодо шефа компанії «Смагулов і К°», то він уже зник більш як два тижні тому. Його розшуком займається Інтерпол. За одними відомостями, сліди його ведуть до Німеччини та Австрії, за іншими — до Австралії. Пройшли в Алмати... чутки й про те, що Смагулова затримано в Москві з трьома мільйонами доларів. Однак жодна з чуток не підтвердилася. А тим часом «луснула» ще одна, але вже будівельно-фінансова компанія «Нерухомість Казахстану», а її шеф Аркадій Шумов також зник. Скандал зростає й, з усього видно, спричинить акції протесту.

Тетяна КОСТІНА.

У сусідів

Парадами злиднів не прикрити

П'ять років протистояння, чотири з яких східний регіон Молдови — Придністров'я — живе і розвивається незалежно від центру. Та, здається, дещо у відносинах Кишинева та Тирасполя все-таки починає змінюватись. Головне з того, що вдалося: Молдову, схоже на те, не збираються більше ділити.

Позиція Придністров'я на день нинішній: "Зберегти єдину державу Молдова". Погляди сторін на решту проблем показують, що до широко розрекламованого особливого політичного статусу Придністров'я ще далеко. Регіон бачить своє майбуття як федеративна одиниця Молдови. Кишинів, зв'язаний конституційним визнанням республіки як унітарної держави, має право обіцяти лівому берегу лише статус «регіону з великим рівнем автономії».

Так чи інакше, але при обговоренні перспектив спільного життя всі позиції зіштовхуються у питанні про армію. Офіцери з російського миротворчого контингенту, що контролює обстановку в зоні безпеки, стверджують, що сьогодні за міццю та кадровим вишколом збройні сили Придністров'я не поступаються молдавській національній армії. За їхнім свідченням, сторони нарощують військову присутність по всій лінії колишнього протистояння — по Дністру, і того й диви поб'ються через майно 14-ї армії, на яке претендує Молдова меншою мірою — на 35 відсотків, Придністров'я більшою — 65 відсотків.

Якщо 1992 року на Дністрі воювали, з одного боку, погано навчене, ще формоване військо, а з другого — загін добровольців, то за два роки миру відбулося становлення збройних сил на обох берегах Дністра. В Тирасполі вже відбувався парад з бронетехнікою, літаками, вертольотами. Скільки купоно-рублів іде на підтримання всієї цієї відвертої демонстрації сили, платник податків Придністров'я не знає. У таємниці тримають цифру відрахувань з бюджету на армію в Кишиневі. Та такими парадами злиднів не прикриєш. У Бендерах і Тирасполі з'явилися хлібні черги, решти харчів також бракує, і вони непомірно дорогі. У Молдові політичні пікети на залізниці змінилися «голодними», що вимагають виплати зарплатні. У жовтні борг уряду населенню становив 95 мільйонів леїв, чи 24 мільйони доларів.

А тут ще треба вирішити, куди прилаштувати військовослужбовців 14-ї армії, більшість яких — місцеві мешканці. Думка з цього приводу командувача 14-ї армії генерала О. Лебедя:

— Армія звідсіля без гарантій не зрушить. Вона може перейти з розряду добре організованої і керованої в якусь іншу якість. Можна власними руками спиляти сучок, на якому сидиш, і отримати в центрі Європи щось таке добре озброєне, добре вишколене і непередбачуване. Якщо до цього додати ще й відсутність фінансування, то чоловік з автоматом сухаря собі завжди роздобуде...

Вихід підказують деякі депутати в Тирасполі, що знаходить підтримку певних кіл у Кишиневі: заморозити збройні сили й після того, як будуть розмежовані повноваження між центром та регіоном, взятися до поступового скорочення армій. «Збройні сили Молдови нездатні захистити її від зовнішнього агресора, а використовувати військо у внутрішніх чварах заборонено міжнародними конвенціями. Простіше скасувати його з обох боків», — заявив, виступаючи в парламенті Молдови, Голова Верховної Ради Придністров'я Маракуца. Але й такий, здавалося б, розумний варіант уразливий: у Придністров'ї бояться репресій. Тим більше, що ні для кого не таємниця — заведено в Молдові кримінальні справи на низку осіб з лівого берега. У Тирасполі до річниці завершення збройного конфлікту нагородили орденами і медалями його учасників. Списки надрукували в місцевих газетах. Багато хто тепер вважає, що, назвавши колишніх гвардійців поіменно, власті зробили їх заручниками.

Заступник міністра закордонних справ Молдови Н. Осмокеску бачить вихід у громадянському замиренні, перший крок до якого, на його думку, має зробити Кишинів, оголосивши, що заведені кримінальні справи закрито і немає більше ворогів ані серед мертвих, ані серед живих.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Продиктовано в номер

Якщо дипломати відстають, ініціативу перебирають військові

12—13 грудня в Україні з візитом перебуває начальник Генерального штабу Міністерства національної оборони Республіки Румунія генерал-полковник Думітру Чуфлін. Програмою візиту передбачені зустрічі Думітру Чуфліна з віце-прем'єр-міністром — міністром оборони України Валерієм Шмаровим, начальником Генерального штабу Збройних Сил України — першим заступником міністра оборони генерал-полковником Анатолієм Лопатою, головою Комісії ВР з питань оборони і державної безпеки Володимиром Мухіним. Інтерес до цього візиту викликає те, що Румунія — одна з двох держав (друга — Росія), з якими Україна ще досі не підписала Договір про дружбу і співробітництво. Проте, на думку Валерія Шмарова, це нормальне явище, коли навіть за таких умов знаходяться можливості для військового співробітництва. «Думаю, що наша дипломатія щодо налагодження зв'язків з Румунією трохи відстає. Військове ж співробітництво базуватиметься на взаємному обміні військовими фахівцями, військово- технічній допомозі і не матиме ніякого політичного підтексту. Таке співробітництво — життєво необхідне обом державам, оскільки ми сусіди, маємо спільний кордон, тривалий час перебували у складі Варшавського Договору, який передбачав уніфікацію озброєння. Отож, за будь-яких умов ми повинні шукати форми співпраці».

Щоб український фермер почувався краще

7 — 9 грудня у Києві відбувся спільний українсько-американський семінар з питань маркетингу, зберігання сільськогосподарської продукції і торгівлі нею. Семінар, проведення якого профінансував уряд США за сприяння Міністерства сільського господарства та посольства цієї країни, є першим таким сільськогосподарським заходом у нашій державі. З американської сторони у семінарі взяли участь представники приватної консультативної фірми GIC Trade, Inc та представники маркетингу сільського господарства міністерства. З української — близько сорока службових осіб, депутатів ВР України і наших фермерів. По закінченні заходу до учасників семінару звернувся із заявою Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Уільям Міллер, в якій, зокрема, зазначалося, що уряд США вивчає різні можливості розширення технічної допомоги Україні у сільськогосподарській галузі. Він пропонує Україні конкретні програми, які сприятимуть розвитку торгівлі, інтеграції агробізнесу обох держав тощо. Програми підкріплені приблизно одним мільйоном доларів, виділених Міністерством сільського господарства США. Також нещодавно уряд США надав Україні додаткові 25 мільйонів доларів кредиту згідно з програмою ПЛ-480 для імпорту із США соєвих комбікормів, які збагатять раціон нашої худоби і птиці. Цікаво, що це є збільшенням кредитів Україні на 25 відсотків у той час, як власний бюджет Міністерства сільського господарства США на цей фінансовий рік зменшено на 30 відсотків.

Партійні пристрасті

Молодь очікує на зміни

Хоча після виборів до бундестагу Федеративної Республіки Німеччина вже минуло немало часу, у партіях і пресі триває дискусія про результати цього вже другого для об'єднаної Німеччини голосування.

Однак уперше всі звертають увагу на те, що між західними і східними землями простежується різниця у ставленні до посткомуністів, які ввійшли до парламенту виключно завдяки підтримці виборців на сході країни. Аналітики вважають, що краще мати у бундестазі посткомуністів, які повністю відійшли від ленінізму та визнають плюралізм і ринкову економіку, ніж шовіністичних націоналістів з Республіканської партії. Останні здобули малу кількість голосів і не пройшли до парламенту.

Дискусія також виникла навколо змін у виборчому законодавстві щодо зміцнення великих партій, щоб унеможливити згубне розмежування між урядовою більшістю й опозиційною меншістю. А також щодо зупинення дії постанови про можливість вступу до парламенту з чотирма мандатами, як це сталося з посткомуністами.

Проте найбільшою несподіванкою став програш під час виборів до бундестагу Вільної демократичної партії. Її представники пройшли до парламенту лише завдяки «позиченим» у християнських демократів голосам. Спостерігачі вважають, що партійну кризу спричинив її багаторічний лідер, донедавна міністр закордонних справ Г.-Д. Геншер. Перед виборами він зробив помилку, назвавши лібералів «партією заможних людей». Тепер, після невдачі на виборах, слова критики стратегії партії лунають на адресу її сьогоднішнього лідера К. Кінкеля. Він погодився скликати у грудні надзвичайний з'їзд партії для розгляду ситуації, проти чого одразу виступив лідер вільних демократів Північного Рейну-Вестфалії Ю. Нелеман. Цей політик кілька років був міністром економіки у федеративному уряді й тоді виступав за співпрацю з країнами Східної Європи, зокрема з Україною. Ю. Нелеман розкритикував лідера вільних демократів К. Кінкеля, заявивши, що його стратегія призвела до поразки. Проте більшість членів партії відкинула таку тезу. Ю. Нелеман опинився в ізоляції. Словом, дискусія про подальший курс вільних демократів Німеччини триває.

Водночас кілька консервативно настроєних діячів партії у Берліні виступили з так званим «Берлінським маніфестом», у якому запропонували «стати праворуч» колег по коаліції — Християнсько-демократичного союзу. К.Кінкель відхилив таку пропозицію, назвавши її «реакційною вигадкою та зрадою ліберальних принципів». Це тільки розпалило дискусію в лавах лібералів. Молодше покоління в партії запропонувало власне розв'язання. Воно вимагає переосмислення старої партійної програми й пристосування її до нових обставин сьогоднішнього постіндустріального інформаційного суспільства.

Богдан ОСАДЧУК,
дипломатичний оглядач.

Берлін.

Фотофакт

Була б риба, а невід знайдеться

Іспанія — країна рибалок і мореплавців. Відчайдушний мандрівник Христофор Колумб саме іспанську королівську каравелу довів до берегів далекої Америки. Та самих іспанців море завжди не тільки кликало на великі подвиги, а й годувало. Сьогодні в економіці цієї держави рибна промисловість посідає одне з найважливіших місць. Рибу ловлять як найсучаснішими методами, так і давніми, прадідівськими. Доки чоловіки в морі, жінки лагодять старі рибальські неводи.

Фото Наталі ФІЛІПЧУК.

Коротко

Банани з ... Фінляндії

Вступивши до ЄС, Суомі подвоїть експорт продовольства. Серед адресатів можуть бути Україна і Білорусь. Після вступу Фінляндії до ЄС, підтвердженого її парламентом 18 листопада, експорт продовольчих товарів країнам співтовариства подвоїться і досягне 6 млрд. фінських марок (приблизно 1,3 млрд. доларів на рік). Таку оцінку дають автори дослідження стратегії експорту харчової промисловості, розпочатого на замовлення Спілки зовнішньої торгівлі країни.

Серед харчових товарів, що постачає Фінляндія сьогодні до Східної Європи, — молочні продукти, шоколад і кондитерські вироби, пиво і прохолодні напої, алкоголь, м'ясні та рибні продукти, банани та інші фрукти.

«Дворянське гніздо» Литви

Дворянський клуб, недільна школа для дітей дворян, щомісячний журнал «Дворянин Литви» — це все невдовзі з'явиться в литовській столиці. Так вирішили дворяни Вільнюса й Вільнюського краю Королівського союзу дворян Литви. Про це повідомляє газета «Летувос Рітас».

Відновлені регіональні підрозділи Королівського союзу дворян Литви діють також у Каунасі, Шяуляї, Паневежисі, Укмярге, в США, Англії та Польщі і об'єднують більш як 400 дворянських родин. Найбільше нащадків дворянських титулів у Вільнюсі — 200 родин.

Відомого російського кінорежисера Микиту Михалкова обрано почесним членом Вільнюського клубу дворян. Перебуваючи в Вільнюсі, Михалков ще раз засвідчив, що він є нащадком династії великих литовських князів Гедимінасів. Микита Михалков приїжджав до столиці Литви на презентацію свого нового фільму «Стомлені сонцем».

Дорого!

Щоб залучити закордонних інвесторів, Агентство з приватизації Латвії ладне оголосити міжнародний конкурс на приватизацію 45 державних підприємств у 13 закордонних виданнях.

Про це повідомив на прес-конференції генеральний директор АП Аніс Нагліс. Для забезпечення публікацій про конкурс Латвія одержала гроші від Європейського Союзу. «Це коштувало ЄС приблизно 500 тисяч доларів США», — сказав А. Нагліс.

Подія-Іпринда.

UKRAINIAN MOBILE COMMUNICATIONS

UMC

Український мобільний зв'язок

Совместное Украинско-Датско-Голландско-Германское предприятие

СП «UMC» является оператором мобильной сотовой сети NMT 450 в Украине.

«UMC» предоставляет комплексное обслуживание; приобретение мобильных телефонов;
подключение к всеукраинской сотовой сети;
обеспечение послепродажной гарантии и сервисного обслуживания в течение 3-х лет;
установку мобильных телефонов в автомобилях;
предоставление мобильных телефонов в аренду.

Ваш телефон всегда с Вами!

Филиалы "УМС". Адреса магазинов

КИЕВ 252010, г.Киев, ул.Московская, 21. Тел.(044) 290-49-46

ОДЕССА 270021, г.Одесса, ул.Островидова, 100 Тел.(0482) 26-07-41, (550) 246-00-63, 246-00-65

СИМФЕРОПОЛЬ 333000, г.Симферополь, ул.Розы Люксембург, 2 Тел.(0652) 25-51-97 Тел.(550) 224-00-61

ЯЛТА 334200, г.Ялта, ул.Ленина,1 Тел.(0654) 32-70-18

СЕВАСТОПОЛЬ 335011, г.Севастополь, ул.Большая Морская, 21 Тел.(0692) 44-48-67, (550) 244-60 (60..63)

ХАРЬКОВ 310160, г.Харьков, просп. Ленина, 15 Тел.(0572) 43-24-87

ТОМПО

2000 образцов итальянской мебели: кухни, гостинные, спальни, сантехника и др.

Доставка и установка, услуги дизайнера

ВАМ ДОСТАТОЧНО ЗАПЛАТИТЬ, ВСЁ ОСТАЛЬНОЕ МЫ СДЕЛАЕМ САМИ

МЫ БЫЛИ ПЕРВЫМИ И ОСТАЁМСЯ ЛУЧШИМИ!

Железнодорожное шоссе, 41, тел.: 294 81 81, факс: 269 87 18

КОНЦЕРН ТТТ

КОРПОРАЦІЯ АТЕ

Бізнес-курси в США (Нью-Йорк, Вашінгтон, Атлантик-Сіті...)

НА ВАС ЧЕКАЮТЬ ЗАХІДНІ ІНВЕСТОРИ!

7-10 денні курси для вищої та середньої ланки керівників банків, фінансових та інвестиційних компаній, підприємств всіх форм власності

Проживання в готелях вищого гатунку, триразове харчування, культурна програма

Можливі заявки на індивідуальні програми

Тел. (044) 417-27-81
Факс. (044) 417-30-80

ДЕНДІ КОНЦЕРН

Пані та панове!

Впевнене сьогодення та забезпечене майбутнє - це акції банку "Денді" ("Трайдент Банку").

Курсова вартість пакету 3 млн крб.

Розгалужена мережа супермаркетів, ресторанів, автозаправок, пунктів обміну валют приносять стабільні дивіденди.

Приєднуйтесь до нас!
Співвласникам прибуток гарантовано!

Наша адреса: м. Київ, вул. Щорса, 15, корп. 1, банк "Денді"("Трайдент Банк").
Телефон: 269 95 77, факс: 269 99 63

офисные КРЕСЛА 35-40
МЯГКИЕ УГОЛКИ 350-420

КРЕСЛА

Тел.483-01-53
484-70-78

panasonic
УСТАНОВКА МИНИ-АТС
ОРГТЕХНИКА

Организация реализует со склада
масло для холодильных машин ХА-30,
производства АО «Орскнефтеоргсинтез», Россия.
Условия поставки: самовывоз.
**Контактные телефоны в Запорожье: (0612) 39-41-56, 39-61-11.
Факс 39-48-11.**

«Научно-производственное коммерческое предприятие «БКФ»

ИЗГОТОВИТ из полиэтилена: пленку-рукав шириной до 1500 мм, пакеты хозяйственные, обложки для тетрадей, мешки и вкладыши транспортные, пробку винную и коньячную;
ПРИОБРЕТЕТ линию рукавной пленки.

**г.Рубежное Луганской обл., ул.Ленина,4.
Тел.:(06453) 5-21-61, 5-50-37; т/факс 5-14-71.**

ВНИМАНИЮ руководителей мясоперерабатывающих предприятий, колхозов, совхозов

Завод «Белкозин» заключает долгосрочные договора на бартерный обмен мокросоленых шкур крупного рогатого скота машинной съемки, I сорта, развесом не менее 17 кг, — на белковую колбасную оболочку.

**Адрес: 251350, Черниговская обл., г. Прилуки, ул. Дружбы народов, 44.
Тел.: (04637) 3-22-93, 5-00-70, 5-00-94,5-39-40;
факс (04637) 5-01-80.**

ВНИМАНИЮ руководителей транспортных организаций и частных лиц

Реализуем со склада в Чернигове:
**ГАЗОБАЛЛОННОЕ ОБОРУДОВАНИЕ НА СЖАТЫЙ ГАЗ
для пассажирских автобусов, автомобилей ЗИЛ, ГАЗ. В комплекте 8 ОБЛЕГЧЕННЫХ баллонов.**

Обращаться по телефону (8-046-22) 3-45-53.

Государственное производственное объединение «Проэкс»
реализует со склада в г.Днепропетровске:
шпалы железнодорожные широкой колеи деревянные I—II—III типа.
Принимаем заказы на изготовление столярных изделий.
Форма оплаты — предоплата, безотзывный аккредитив.
Наш адрес: 320070, г. Днепропетровск, пр. К.Маркса,60, комн. 529, 532;
телефоны: (0562) 45-21-32; 45-33-90; 44-16-37;
телефакс (0562) 44-06-23.

ЗМІНИ ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДРУГУ ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

У зв'язку з неотриманням ліцензії Національного банку України на продаж акцій банку іноземним інвесторам, АК «Транскредобанк» реалізує з 15 листопада 1994 року 385140 (триста вісімдесят п'ять тисяч сто сорок) простих іменних акцій серед резидентів.
Закінчення передплати на акції 7 грудня 1994 року.

Реализуем торговое оборудование, продовольственные товары в широком ассортименте;
кассовые аппараты «OLIVETTI CRF-1000», сертифицированные с разрешением ГГНИ;
запасные части к автобусам «Икарус»;
законодательную и коммерческую информацию,
компьютерные базы данных с автоматическим обновлением.

Фирма «Инкомцентр» (044) 228-16-66; 228-92-58; 228-60-33.

Фирма "Творчество" предлагает самые дешевые в мире высококачественные широкие матричные принтеры
CPF-136RA (Япония) - $ 150,
компьютеры любой конфигурации (3 года гарантии), лазерные и струйные принтеры, сканеры, модемы и т.д.
Тел.: (044) 224-12-04, 221-56-80, 221-53-01

**Предлагаем классификатор товарной номенклатуры внешнеэкономической деятельности для таможенного декларирования товаров.
Тел. в Симферополе: (0652) 26-00-81; 26-00-85.**

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань законності і правопорядку за участі представників комісій з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією та з питань правової політики і судово-правової реформи 8 грудня 1994 року обговорила два альтернативних проекти закону по боротьбі з корупцією. Вирішено доопрацювати і звести два законопроекти в один.

Поданий Кабінетом Міністрів проект Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» доручено доопрацювати робочій групі з метою більш чіткого регламентування підстав та умов проведення окремих оперативно-розшукових дій.

Розглянуто також проекти законів щодо посилення боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, поширення протокольної форми досудової підготовки матеріалів. Прийнято відповідні рішення.

Прес-служба Верховної Ради України.

Продиктовано в номер

Тепер і наука працюватиме на столицю?

Спільне засідання президії Національної академії наук України та виконавчого комітету Київської міської Ради народних депутатів обговорило хід виконання договору про співробітництво. Договір передбачає співпрацю, орієнтовану передусім на використання досягнень науки у сфері життєзабезпечення столиці України. Протягом 1993-94 року установи НАНУ за рахунок власних коштів і коштів столичних підприємств освоїли близько 25 мільярдів карбованців. Але, на жаль, кошти на рахунки наукових установ почали надходити лише у листопаді, тому багато робіт було відхилено. Зокрема, майже всі — екологічного характеру. На засіданні також ішлося про перспективи на майбутнє, зокрема визначення оптимальних механізмів і напрямів структурної перебудови промисловості міста, пошуку шляхів поліпшення його екологічного стану, здійснення на базі нових розробок установ НАНУ конкретних проектів. У роботі засідання крім інших узяли участь президент НАН України, академік Борис Патон та голова Київради Леонід Косаківський.

Зарубіжні бізнесмени готові приймати участь у торгах

На земельні аукціони в Харкові вперше вирішено допустити як покупців іноземні фірми. Харківська влада за сприяння експертів Агентства міжнародної допомоги (США) першою в Україні реалізувала пілотний проект проведення таких аукціонів. На них продають не саму землю, а право на довгострокову оренду ділянок. Це дозволить фірмам будувати офіси, житлові будівлі.
Ціни продажу перевищували стартові приблизно в 30 разів. Проте ресурси місцевих покупців вичерпано. В цьому зв'язку перспективним може стати залучення зарубіжних бізнесменів.

ЙОСИП, СИН ЧАЙКИ

Новобудови

Ким він стане, коли підросте? Машинобудівником — як мама, чи просто будівельником — як батько? А може, добрим правителем, як однойменний біблійний герой, що простив підступним братам навіть те, що продали його в рабство?

— Головне, аби був здоровий і просто порядна людина, — каже щаслива мати, Юлія Олександрівна Чайка.

На знак згоди майже чотирикілограмовий малюк кумедно киває голівкою. Сьогодні він — у центрі уваги білохалатного персоналу пологового будинку, кожен член якого оточив новонародженого увагою. Нічого іншого медикам не залишається: маленький Йосип — поки що перший і єдиний пацієнт. Зрозуміло, разом із мамою. Вони увійдуть до історії. Принаймні Ужгорода. Бо стали першими «експлуататорами» щойно відкритого пологового будинку. Причому не звичайнісінького, а спорудженого за кращими європейськими стандартами.

Такий чудовий дарунок жінкам обласного центру зробив колектив заводу «Турбогаз». За твердженням очевидців, подібного об'єкта, мабуть, не знайти в Україні. Розрахований він на 102 ліжка і здатний прийняти щороку 2—2,5 тисячі породіль. Має три ізольовані крила, три родильні зали та три операційні, власні лабораторію, кабінети ультразвукової діагностики і рентгенівський, кухню і пральню. Понад дві третини медичного обладнання — зарубіжне...

Об'єкт почали зводити десять років тому, ще за часів Союзу. Після його розпаду увесь тягар будівництва ліг на плечі «Турбогазу»: уряд України не виділив ані карбованця. А пологовий будинок обійшовся колективу підприємства в 6,6 мільйона доларів. До слова, завдяки заводу в Ужгороді споруджено цілі житлові масиви, гімназію на 960 місць, сучасний торгово-промисловий комплекс, ряд інших закладів. Як і пологовий будинок, їх зводили вмілі руки чеських і словацьких фахівців з об'єднання «Трансгазпрага».

Партнери «Турбогазу» теж не оминули спонсорською увагою новий об'єкт. Вони закупили для нього 6 сучасних «інкубаторів» для недоношених немовлят. А скільки любові вклали у саме будівництво! Просто любо пройтись затишними палатами, розрахованими здебільше на трьох породіль. У кожній — душова, туалет, зручні меблі, білосніжна білизна, посуд. Аж не віриться, що ти у вітчизняній лікарні...

Затишно почуваються тут і маленький Йосип з мамою. У хлопчини навіть з'явилась перша іграшка — величезний плюшевий собака, що його на відкритті пологового будинку залишила для першого його «господаря» головний лікар міської дитячої лікарні Людмила Попадинець. А поки писалися ці рядки, у Йосипа з'явилися й перші «колеги»: народилось ще п'ятеро хлопчиків і семеро дівчаток.

Збуваються слова генерального директора «Турбогазу» Василя Сентипала: таку будівлю просто гріх посилено не експлуатувати...

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

З Чанькова — в заокеанські академіки

Днями стало відомо, що сина хлібороба Сергія Юхимовича Чекмана з села Чанькова Дунаєвецького району на Хмельниччині Івана Чекмана, нині члена-кореспондента Національної Академії наук та Академії медичних наук, доктора медичних наук, завідуючого кафедрою Українського державного медичного університету, обрано за досягнення у галузі фармакології членом Нью-Йоркської академії наук.

До цього високого світового визнання Іван Сергійович йшов довгі роки. Сьогодні на його рахунку понад 30 винаходів, близько 400 наукових праць, десятки підручників, довідників та монографій. Тільки «Рецептурний довідник лікаря», скажімо, витримав сім видань загальним тиражем у два мільйони примірників. Наш заокеанський академік підготував 17 докторів і 23 кандидати медичних наук у галузі фармакології.

Крім теоретичних аспектів діяльності, Іван Чекман успішно займається і впровадженням ліків у практику. Завдяки йому тільки останнім часом в аптеки надійшов новий серцево-судинний препарат карвалдін, незабаром знайде застосування у клінічній практиці і карбілоза — препарат, що виводить радіонукліди з організму.

З нагоди обрання Івана Сергійовича Чекмана членом Нью-Йоркської академії наук, хлібороби Чанькова надіслали своєму земляку і видатному вченому вітальну телеграму.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький — Київ.

НОВОСІЛЛЯ ІЗ СЛЬОЗАМИ НА ОЧАХ

За кошти, виділені Дніпропетровською обласною Радою, обласним управлінням внутрішніх справ та численними підприємствами й організаціями (а це в сумі більше мільярда карбованців), у селі Ордо-Василівка Софіївського району споруджено просторий котедж для сім'ї міліціонера Геннадія Строканя. На новосіллі, котре було святом із сльозами на очах, начальник УВС області, генерал-лейтенант Валерій Козін вручив Маргариті Олександрівні Строкань акт, згідно з яким будинок безплатно передається у власність передусім дочкам її чоловіка — Анжелі та Насті...

...Рік тому Геннадій Строкань, чесно і самовіддано виконуючи службовий обов'язок, не зупинився перед тим, щоб самотужки затримати небезпечних злочинців — і загинув. І овдовіла його дружина з двома донечками на руках без будь-якого власного кутка-притулку — Геннадій Миколайович не встиг надбати для родини житла. Дніпропетровські власті подбали про сім'ю загиблого міліціонера.

Цього року від рук злочинців в області загинуло ще четверо мужніх захисників правопорядку. Та це не сіє поміж міліціонерами паніки. З другого боку, тут дійсно прагнуть допомагати сім'ям охоронців нашого спокою. Незважаючи на скруту, останнім часом на Дніпропетровщині, як повідомив голова обласної Ради Павло Лазаренко, справили новосілля більше восьмисот родин міліціонерів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,

Дніпропетровська область.

ЮНІ ВШАНОВУЮТЬ АВТОРА «ЕНЕЇДИ»

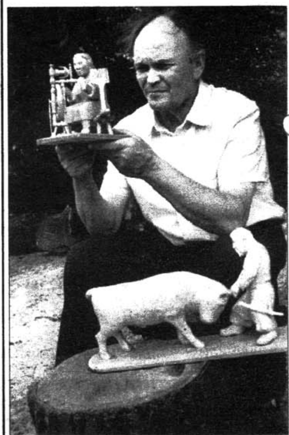
У Республіканському будинку вчителя відбувся Всеукраїнський конкурс юних читців, присвячений 225-й річниці з дня народження видатного українського письменника Івана Петровича Котляревського. Організували його Міністерство культури та Державна бібліотека України для юнацтва.

Понад двадцять учасників — переможців регіональних конкурсів показали свою майстерність у декламації творів Котляревського, інших поетів, в тому числі і власних. Переможцями стали учні Київського естрадно-циркового училища.

На свято були запрошені видатні митці української сцени, поети, письменники, композитори. Надзвичайно цікавою виявилась зустріч ветеранів сцени та юних талантів, які лише починають свій шлях у мистецтві. Подібні конкурси доводять, що наша молода держава буде жити і відроджувати народні традиції та культуру.

Олеся ОЛЕНИЦЬКА.

Фотовікно

Віктор Конопля з села Рубці Краснолиманського району Донецької області — «майстер—золоті руки», різьбяр по дереву. Яких тільки робіт немає в нього! Приміром, макет церкви, збудованої перед революцією і знищеної 1937 року. Відновив її майстер за фотокарткою, що випадково збереглася.

Фото Дмитра ПЕЧКОВСЬКОГО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 394439.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311236.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».